

Zaterdag

den 14 Maart.

FRANKFORT, den 10den Maart.

Berigten uit Weenen melden, dat Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk de oprigting van twee genootschappen heeft goedgekeurd, het eene ter onderaenhing der Amerikaansche missien, het andere ter verspreiding van goede katholieke boeken. De statuten van het eerste zijn reeds in het licht zien. Voorts heeft Zijne Majesteit bevestigd, dat te Gleislerf bij Grätz in Siermark een huis, hetz ik vroeger aan de Piaristen toebehoorde, aan de Jezuiten zal overgegeven worden. Deze mogen 20 nieuwelingen aannemen, die uit het religie-fonds onderhouden worden.

Van den 11den Maart.

Volgens brieven uit Weenen van den 4den dezer, had men aldaar tijdingen van het Russische hoofdkwartier van den 27sten Februarij, welke bevelen, dat de Turksche flotille bij Nicopol geheel was vernield. De generaal *Malinofski* had daartoe door het afzenden van 200 man medegewerkt. De Turksche bezetting der flotille werd overvallen en afgeemaakt. Van de dertig vaartuigen en kanoneerbooten, welke deze flotille uitmaakten, waren er 29 verbrand.

ODESSA, den 21sten Februarij.

Het dagblad dezer stad behest de volgende tijding:

« Den 13den Januarij zond de generaal *Kaprianoff* aan den generaal *Roth* twee Tartarsche overloopers uit Schumla, die zich op zijne voorposten ophielden hadden. Volgens hun zeggen, was de groot-vizier den 6den Januarij te Schumla aangekomen en had daar ongeveer 30,000 man verzameld, om Pravadi aan te vallen. Ten gevolge dezer tijding werd den troepen dubbele waakzaamheid aanbevolen, en bevel gegeven, om door patroeljes de bewegingen van den vijand na te sporen. 's Avonds van 80 Kozakken door eenen veel talrijkeren troep Turksche ruitery was aangevallen. Nadat er maatregelen overeenkomstig de omstandigheden waren genomen, werden het 31ste en 32ste regiment jagers met 4 kanonnen ter versterking van den post van Pravadi afgezonden, en aan eenige afdeelingen troepen tusschen Varna en Kustendschi bevel gegeven, om op de eerste plaats aan te rukken. De generaal *Roth* ontving vervolgens een tweede bericht van den generaal *Rogoffskij*, waarbij deze hem meldde, dat de luitenant-kolonel *Dnilbroff*, die met een gedeelte van zijn regiment ter versterking der troepen bij Koludschi was afgezonden, twee wersten van daar eenige honderd Turksche ruiters had ontmoet, die echter dadelijk naar Schumla waren teruggetrokken. De post van Koludschi werd door onze troepen weder bezet. Daar de vijand denzelfden overvloed met 500 man aangevallen had, waren hem onze patroeljes waarschijnlijk in handen gevallen. Bij deze affaire zijn van ons 2 kozakken en een onder-officier gesneuveld; de bevelhebber van den post en 52 kozakken zijn verdwenen, en men weet niet wat van hen geworden is.»

PARYS, den 9den Maart.

Bij gelegenheid der beraadslagingen over de zoogenaamde missien, heeft de heer *Kerathij* zich aldus over de geestelijken, die in de gemeenten van Frankrijk gaan prediken, uitgelaten: « Zijn het apostelen, die in kunde boven hunne eeuw en hun land verheven zijn? Geenzins. Hebben zij alleen een godsdienstig oogmerk? Zij geven ons zelfs geen aanleiding om het te denken. Behooren zij tot de dienstdoende en door den staat erkende geestelijkheid? Het tegendeel is bewezen. Wandelen zij, naar het voorbeeld hunner voorgangers, onder ons, om de maatschappelijke volmaking te bevorderen? Trachten zij hunne toehoorders de vooroordeelen van vroegere eeuwen te benemen? Niemand zou dit durven te zeggen. Leeren zij eindelijk den armen arbeider de middelen kennen hoe hij in zedelijkheid toenemen en zijn staat verbeteren kan? neen, mijne heeren; zij bevelen hun slechts de afgeschafte feestdagen te vieren. Deze ambulante militie, — ik zeg het met leedwezen en zonder wrok — deze ambulante, aan een buitenlandsch opperhoofd gehoorzamende militie, toont weinig gehechtheid aan onze staatsinrigtingen, die, terwijl zij de waarde van den mensch verheffen, verre zijn van de deugden des christens buiten te sluiten. Men zou hier bijna denken aan eenen toelag om bij de lagere standen het bijgeloof weder door onwetenschap, en de slavernij door verlagings te bevorderen. Het is maar al te waar dat dit vermoeden veel ingang vindt. Ik betuig u, mijne heeren, in naam der godsdienst, welke u dierbaar is, dat, zoo wij dit bedrijf niet als het werk van den vorst der duisternis moeten beschouwen, wij het toch wel voor eene treurige verblindings moeten houden. Men vergunne ons dan, om hier gebrek aan kunde te vooronderstellen bij hen, die anderen willen onderwijzen; want als men hun deze verschooning niet laat, zou men onvermijdelijk deze harde woorden van het evangelie op hen moeten toepassen: « Wee u, gij Farizeen, want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen, en die ingangen hebt gij verhinderd.»

« Het christendom, mijneheeren, is niet op aarde gekomen om eraan het bedrog dienstbaar te zijn. Wij dulden niet, dat men het onder onze oogen verlage tot een bevorderingsmiddel van enkel wereldsche belangen. Wij zouden ons daardoor evenzeer tegen deszelfs Slichter als tegen ons land bezondigen. Schouw! rondom u: Frankrijk wordt, ten gevolge der traurige ophtuking van deszelfs gouvernement, vol vrouwenkloosters: het wordt allerwege door ultramontaansche missien afgeloopen, en de bisschoppen laten dit helaas toe! Wat onderwijst men in die kloosters? Waartoe dienen al die missien? Gij weet het beter dan ik: om de afgoderij der hartaanbidding te verbreiden, welke nooit tot onze

godsdienst van geest en waarheid behoorde, om goede lieden met scapulierien, rozenkransen en amuletten belasten, welke men uit de eerste hand van de jezuiten ontvangt.

(Hier werd de spreker door een hevig geroep van de regter zijde gestoord.)

Hij hervatte daarop: « Ja mijne heeren, van de jezuiten, wier naam sinds drie eeuwen, dat is sedert zij bestaan, op eene droevige wijze bij alle onze burger- en goddienst twisten aangetroffen wordt. Gij nocht het land begeert deze corporatie; maar gij laat haar als eene ambulante militie toe; maar gij verdraagt hare noodlottige geschenken; maar gij duldt, dat zij het verstand der eenvoudigen benevelt; maar gij belet niet, dat zij de onderdanen leeren tegen de wetten van den vorst op te staan. Gij hebt haar hunne colleges ontnomen; maar gij hebt haar de opvoeding des volks door middel der missionarissen gelaten.

« Wendt gij het oog naar de steden, daar kunt gij de trenrige gevolgen hunner pogingen nader zien. Zijn de gewone geestelijken, die wij vereeren, niet voldoende ter opleiding van de geloovigen? Is de komst der missionarissen geene beleediging voor hunne kunde, hunnen ijver en hun vaderlijk toezigt? Moet er zoo veel rumoer gemaakt worden om de herten voor de waarheid des Evangelies en de lessen der wijsheid te winnen? »

« Ik stel derhalve voor, de petitie van den heer *Isambert* naar de ministers te verzenden.» Reeds is gemeld, dat het punt van deze petitie, betrekkelijk de Fransche missien, door de Kamer aan den minister van justitie is verzonden.

— Het roijalistisch avondblad medt heden nader: Het te Parijs verspreide gerucht, dat er een koerier van Rome was gekomen met de tijding van eenen opstand der carbonari, heeft zich gisteren staande gehouden. Maar heden verzekeren sommigen, dat het in hechtenis nemen van eenige carbonari, onder welke een Siciliaansche priester, alleen aanleiding tot dit gerucht gegeven heeft, en dat, in plaats van een koerier, een reiziger, die van Napels komt, deze tijding heeft medegebragt. Bij het gouvernement is geen koerier aangekomen.»

— De graaf *Saldanha*, de aanvoerder der Portugezen, die bij Terceira door de Engelschen zijn afgewezen, bevindt zich thans te Parijs. Hij is bij de ministers *Portalis* en *Hijde de Neuville* geweest en op eene zeer beleefde wijze ontvangen geworden.

— De *Constitutionnel* meldt, dat de burggraaf *de Cannellas* naar Holland is gegaan, om bij de bankiers aldaar voor don *Miguel* geld te leenen op de juweelen van de kroon; doch dat de Hollandsche bankiers dit waarschijnlijk niet zullen doen, omdat deze juweelen niet aan don *Miguel*, maar aan dona *Maria II* toebehooren.

— Volgens berigten uit Lissabon van den 21sten Februarij, heeft don *Miguel* weder een aantal officieren van de armee afgezet.

GEND, den 11den Maart.

De *Catholique* meldt heden, dat hij van Amersfoort en van Nijkerk in Gelderland verzoekschriften over het monopolie van het onderwijs ter bezorging ontvangen heeft. Het eerste is, zegt hij, door 170, het tweede door 64 ingezetenen geteekend.

Mengelwerk.

Aan de Redactie!

De brief, in uwe Courant van den 27sten Februarij geplaatst, heb ik met het uiterste genoegen gelezen, en de geest, die daarin heerscht, is zoo welwillend, gematigd en bevredigend, dat het te wenschen ware, dat alle staatsleden daarmede bezielde waren. Vergun mij, ter staving van het daarin gezegde, wegens het ongegronde van de vrees, als of ons gouvernement het Protestantismus zou bezigen, om de vrijheid des volks in gevaar te brengen, in eene reeks van daadzaken te doen zien, dat het hof van Rome met deszelfs staande leger, de geordende geestelijkheid, en de vrijheid altijd in tweestrijd gestaan hebben, en dat de laatste door het eerste altijd ondermijnd, belaagd en vervolgd is geworden; terwijl het Protestantismus die trachtte te bevorderen.

Dat de Pauzen in de Middeleeuwen de Italiaansche republieken beschermde, zou eenigen schijn van het tegendeel kunnen geven, zoo men niet wist, dat dit niets was dan eigenbelang of wraakzucht, om de Keizers te fnuiken of te grieven. Dit bleek wel, toen zij alle deze staten in de handen van overheerschers deden vallen, en somtijds (gelijk te Florence) daartoe krachtadig medewerkten. Te Rome zelve — hoe dikwijls en hoe bloedig is daar niet de zucht tot vrijheid door de Pauzen in bloed gesmoord? van *Arnold* van *Brescia* tot op *Rienzi*! Doch toen de hervorming den geest uit de kluisers van wereldlijk zoo wel als van geestelijk despotismus trachtte te bevrijden, toen de republieken *Genève*, de *Vereenigde Nederlanden*, het constitutionnele koninkrijk *Zweden*, uit de hervorming geboren, de groote beginselen verkondigden, dat de regenten alleen tot heil des volks mogen en moeten regeren, toen werd de oude vete tusschen het kerkelijk en wereldlijk gezag ter zijde gesteld, en Rome werd de hechtste steun van het despotismus. Reeds eene voorproef daarvan gaf de vereeniging van *FRANS I* en *LEO X*, in het heillooze concordaat van 1516, waaronder de Fransche (*Gallicansche*) kerk eeuwen lang gezocht heeft, en hetwelk hare schoonste vrijheden balda-

dig opofferde, ten einde de Koning in het staatkundige aan den Paus en bondgenoot zou hebben. Daarop ondersteunden de Pauzen of hunne lijfstrawanten, de *Dominicanen* en *Jezuiten*, getrouwelijk de Koningen van *Spanje*, om alle voorrechten van dat weleer zoo vrije land, onder den voet te treden, en een afzigtig despotismus daarvoor in de plaats te stellen; waardoor *Spanje* zoo diep beneden het peil der overige *Europesche* staten gedaald is. Dat zulks met *Frankrijk* het geval niet was, heeft men grootendeels aan de talrijke Protestanten aldaar te danken, die zich niet lieten verdrukken, maar eenen vrijen, bijna *republikeinschen* geest levendig hielden, die niet zonder geluk langen tijd tegen de staatkunde van *Rome*, van de *Jezuiten* en van *Machiavel*, door *Catharina van Medicis* uit *Italië* medegebragt, worstelde. Deze wilden het gezag, dat zich de kroon aanmatigde, beperken, en daartoe dienden de *vrijsteden*, welke de Protestanten ten gevolge van het edict van *Nantes* bedongen. De kardinaal *Richelieu* waagde het niet, *Frankrijk* onder het juk eener onbepaalde regering te krommen, eer hij het bolwerk der Protestanten en tevens de vrijheid des volks te *Rochelle*, na een' langen en dapperen tegenstand, had veroverd; toen eerst vertrapte hij ook den *Roomschen* adel zoo wel als de hoogste geregtshoven, en de dwingelandij van *Lodewyk XIV*, die eindelijk tot die onzinnigheid verviel, dat hij zeide: *'l'Etat c'est moi!* was slechts eene voorzetting der tirannij van *Richelieu*, gelijk hij deszelfs werk door de herroeping van het edict van *Nantes* voltooide. — Men weet dat in het naburige *Genève* de hertog van *Savoije* tevens de *Roomsche* godsdienst en de willekeurige heerschappij zocht te herstellen, en daarin slechts door den hervormden staat van *Bern*, albondgenoot van *Genève*, gestuit werd. Wie is de worsteling in de *Nederlanden* niet bekend? Wie weet niet, dat daar afschudding van *Rome's* juk en burgerlijke vrijheid hand aan hand gingen en dat de *Oranjes*, *EGMOND'S*, *BREDERODE'S*, *DE RYKEN*, *ALDEGONDA'S* en van *STRALIEN'S* voor de eene zoo wel als voor de andere dier bedoelingen, voor beteugeling der *GRANVELLE'S* en *ALVA'S*, zoo wel als voor de privilegien en vrijheid van den tienden penning, streden, of als martelaars van staat het schavot beklommen. Niet minder zeker is het, dat het zwaard van *ALVA*, gelijk de *Parijsche* bloedbruiloft, door de Pauzen zijn ingezegend. Van daar dan ook dat luisterrijke verschijnsel in de nieuwe geschiedenis: de *Republiek der Vereenigde Nederlanden*. Hoe de mensch zich in haar door vrijheid van handelen en spreken en denken ontwikkelde, tegen over den doodslaap van *België*, onder de priesters en het dwangjuk van *Spanje*, dat mogen de *BARNEVELDEN*, *DE GROOTEN*, *HOOFDEN*, *VONDELS*, *CATSEN*, *TROMPS*, *DE RUITERS*, *DE WITTEN* en zoo vele andere groote mannen ook uit de laagste klassen der maatschappij in de *Republiek* getuigen. Heeft *België* sedert *RUBENS* tot de *Fransche* omwenteling wel eenen grooten man daartegen over te stellen?

Zweden verrees ook door de hervorming tot een' zelfstandigen staat; gelijk de Paus de verraderlijke overheersching van hetzelfde, door *Deenemarkens* wreedaardigen *CHRISTIAAN II*, gebillijkt, en als 't ware geheiligd had. Maar met de afschudding van het *Deensche* juk ging ook die van het *Roomsche* gepaard; althans het een volgde kort op het andere, en van daar de kweekeling, de held en verdediger van het *Protestantismus*, de groote *GUSTAAF ADOLF*; wiens vader door zijne burgers vrijwillig tot Koning gekozen was, om hen andermaal voor vreemde (de *Poolsche*) heerschappij, en de daarmee verbondene invloed der *Jezuiten*, te waarborgen. Ja, wij mogen het aan den invloed van dit alles verpestende genootschap toeschrijven, dat de landen, waar het den grootsten invloed geoefend heeft, — *Polen* in het Noorden, *Spanje* en *Portugal* in het Zuiden, — of geheel ondergegaan, of tot nietsbeduidendheid zijn vervallen. Welk een onderscheid tusschen het *Protestantsche* *Zweden* en het *Roomsche* *Polen*, hoezeer het laatste in eene veel gunstiger en gematigden luchtstreek gelegen zij, en een' veel milderen bodem geniete! Hier is de boer een slaaf des adels, en door lijfeigenschap tot moedeloosheid, gedurige dronkenschap en walgeijke onreinheid vervallen; daar is bij een vrij man, die zelfs in eene bijzondere kamer deel heeft aan het bestuur, en de hechtste steun is van den Koning, als den *constitutionelen* beschermer zijner regten tegen de aanmattingen des adels, — een bewoner van zindelijke woningen, en eigenaar van zijn' grond. Welk een onderscheid tusschen het *Protestantsche* *Engeland* en het *Roomsche* *Spanje*, hoewel het laatste in alle opzichten door de Natuur veel meer begunstigd zij! Hier armoede, ontvolking, wanbetaling, diepe, schier ongelooftelijke onkunde, schandelijk bijgeloof en traagheid, onder het driedubbelde juk van een' onbeprekten Koning, eenen trotschen adel en eene verdrukkende geestelijkheid, die zelfs het denken durft verbieden. Daar de drukste woeligheid van handel en vertier onder de bescherming der wetten, die voor allen gelijk zijn: een adel, die door hooge beschaving en bevalligheid van zeden voor geen' anderen stand in *Europa* wijkt, de volkomenste vrijheid van spreken en schrijven en een *publieke geest* zoo als nergens. — in één woord, het model en als 't ware de moederstaaf aller *liberale* regeringen. En dat het *Protestantismus* hiervan de oorzaak was, zal men zien uit de vergelijking van *Engeland* onder de despoten *HENDRIK VIII* en *MARIA*, met dat van den tegenwoordigen tijd. Reeds onder *ELIZABETH*, doch vooral onder *JACOBUS I* en *KAREL I*, vormde zich de *Oppositie* der *Puritainen* eerst tegen het geheim of openlijk geestelijke, daarop tegen het drukkende koninklijke gezag, eene oppositie, die onder *KAREL I* de heilzame verbeteringen tot stand bragt, en daarop wel tot de strafbaarste uitersten oversloeg, maar toch eene kiem van vrijheid achterliet, die zich onder de *Roomsche* Koningen *KAREL II* en *JACOBUS II* ontwikkelde, en den laatsten als verkrachter der volkeregt en beul zijner onderdanen van den troon dreef. Dat *Spanje* daarentegen door den invloed der *hierarchie* en der *ultramontaansche* begrippen en der *inquisitie* zoo diep is gevallen, dat de massa des volks bijna ongeschikt voor de vrijheid geworden is, daarvan heeft de laatste *Spaansche* constitutie der *Cortes* getuigd, welke het geringe aantal verlichte en welwillende mannen, dat tegen het talrijke graauw, opgeruid door de priesters, hebben kunnen verdedigen. Men riep daar uit eene adem: *Weg met de Constitutie!* en *leve de Inquisitie!* Zie daar de vruchten eener opvoeding door *ultramontaansche* priesters! Mocht *Nederland* zich daaraan spiegelen, en mogten alle *liberalen* de handen op nieuw, gelijk voor twee jaren, meenslaan, om den allerverderfelijken invloed der *jezuiten* en der *congregatie* te weren.

Eindelijk: welk een onderscheid tusschen de meereenkels *Protestantsche* Vereenigde Staten van *Noord-Amerika* en de *Roomsche* gemeenbesten, uit de voorheen *Spaansche* bezittingen in *Mexico* en *Zuid-Amerika* gevormd! Reeds van den beginne af was daar orde, regelmaat en verstand na den vrede, een vaste wet op de geldmiddelen en weldra ook op het bestuur, door de voortreffelijke *algemeene staatsregeling*. Ook onderwerpt zich daar ieder gewillig aan de wet, en aan de, volgens de wet gekozen overheden, terwijl in *Spaansch-Amerika*, ten gevolge der opvoeding door de geestelijkheid, naast de diepste onkunde de grootste zedeloosheid en de ergste kwade trouw, de snoodste wanorde heerscht, de omwentelingen elkander daar met de uiterste snelheid in alle staten opvolgen, geene zekerheid noch veiligheid meer voor personen en eigendommen heerscht en alle zeven de staten, als 't ware door onderlinge afspraak, bankeroot gemaakt hebben. Anders was er ook niets te wachten van een volk, hetwelk de priesters, zelfs omtrent de eerste begrippen van zedelijkheid en ware godsdienst, in het duister gelaten hadden, gelijk zij overal doen, waar zij de opvoeding in handen bekomen, omdat zij wel weten, over verlichte gemoederen hunnen invloed niet lang te zullen kunnen behouden. En eene regering, die dit wil voorkomen, die *roomschgezinde* priesters tracht te vormen, gelijk zulken, die in *Duitschland* hun kerkgenootschap versieren, en die als hoogleeraars en schrijvers zelfs door Protestanten vlijtig worden geraadpleegd; die regering wordt, op inblazing der *Jezuiten*, door de *liberalen* zelve belasterd, van het onderwijs tot een monopolie te willen maken! Dan is het ook een monopolie, wanneer men de vervalsching en vergiffing der noodige levensmiddelen belet en bestraft, of heeft de ziel minder gezond voedsel noodig, dan het ligchaam?

De steller van het boven bedoelde artikel schijnt te vreezen, dat de regering misschien de eischen der priesterpartij zou kunnen toegeven, ten einde hen van de *liberalen* af te trekken en voor zich te winnen. Wij kunnen dit niet denken van ons doorlichtig staatshoofd, den alstamming van een Huis, hetwelk niet alleen onder *WILLEM I. Nederland*, maar ook onder *WILLEM III. Europa* gered heeft van de verdrukking, de aanslagen en kabalen der *hierarchie*; — terwijl het onder *WILLEM IV.* de steun, de toevlucht en de vereenigingspartij was van het volk tegen de *oligarchie*, en de tot uitersten gedrevene familieregering. Zoo er gekozen moet worden, kan de keuze van eenen Vorst uit het huis van *Oranje* niet twijfelachtig zijn.

Uw bestendige lezer,
T. T.

NYMEGEN, den 13 Maart.

Uit het te voren opgegeven twaalfstal van predikanten, tot vervulling der vacature, door het vertrek van Do. de *Bonouf Beekman* naar *Utrecht* ontstaan; zijnde den 10 dezer op het zetal gebragt: D. D. *Muntendam*, te *Uithuizen*; *Parau*, te *Neerlandsbroek*; *Coops*, te *Gorsel*; *Limburg Brouwer*, te *Hoors*; de *Kanter*, te *Brielle*, en van *Senden*, te *Middelbert*. Hieruit werd vervolgens het dristal geformeerd, en daarop gebragt de heeren *Muntendam*, *Parau* en *Limburg Brouwer*; waartuit op heden avond beroepen is de Wel Eerwaarde zeer Geleerde Heer *Johannes Muntendam*, predikant te *Uithuizen*.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

- Den 13den Maart 1303 werd *Froonen* door *Ronus* voor eens jaars vol gouda aan *JAN I* verkocht.
- Den 13den dito 1741 werd *JOSPHUS II.*, *roomsch* Keizer, geboren.
- Den 11den dito 1812 stierf de *Nederlandsche* dichter *J. DE FRANCO VAN BERKHEY*.
- Den 14den dito 244 liet *PHILIPPUS*, een *Araber* van geboorte, die zich tot Keizer had doen verklaren, *GORDIANUS de jonge*, 28sten *Romeinsch* Keizer, vermoorden, uit vrees, dat de *Romeinen* het rijk aan hem weder zouden opdragen. Zijn dood wekte bij het leger een groot leedwezen, zoo dat men hem een graf liet oprigten met dit opschrift: *Aan den goddelijken GORDIANUS, overwinnaar der Perzen, Gothen, Sarmaten en Germanen, maar niet van PHILIPPUS.*
- Den 14den dito 1647 werd *WILLEM II.* tot kapitein en admiraal benoemd.

ARNHEM, den 14den Maart.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de *Paal*:

- Den 13 Maart 1 El 4 Palm 5 Duim; gewassen 0 D., gevallen 10 D
- Den 14 dito 1 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 D., gevallen 10 D

SCHOUWBURG TE ARNHEM.

De *Nederduitsche* Tooneellisten, onder Directie van de Heeren *OBELT, KUP* en *DE KONING*, en protectie van *Z. K. H.* den Prins van *Oranje*, zullen de eer hebben ten Tooneele te voeren, Laatste Voorstelling van het Abonnement.

Op *Zaterdag*, den 14den Maart 1829.

Eene voorstelling, ter plechtige gedachtenis aan het overlijden van den Heer *ANDRIES SNOEK*, eerste Tooneelkunstenaar van den *Amsterdamschen* Stads Schouwburg, overleden den 3den van Louwmaand dezes jaars, welke *hantam* zal in

HULDE AAN DE NAGEDACHTENIS VAN ANDRIES SNOEK.

Tooneelmatige voorstelling, door *H. VAN OVERVEET KUP*, versierd met deszelfs nieuwe daarvoor vervaardigde Decoratie en Toestel, de *Musiek* en *Kooren* gecomponeerd door den heer *KUNNEK* en op geen ander Tooneel opgevoerd, en voraafgegaan van

OMASIS, of JOZEF ONDERKONING VAN EGYPTE.

Berosmd Dramatisch Treurspel in 5 Bedrijven, naar het Fransch van *BAOUR-LORMIAN*, door den heer *M. WESTERMAN*, gedurende het leven van den grooten *SNOEK* bij herhaling en met de meeste goedkeuring te *Amsterdam* vertoond, versierd met deszelfs costumes.

De heer *OBELT* zal de rol van den Patriarch *Jacob* vervullen.

Mijne hartelijk geliefde echtgenoot, *JOHANNA VAN OMMEREN*, werd mij, heden morgen ten vier ure, in den ouderdom van 56 jaren, waarvan wij er 14 in den genoegstken echt doorbragten, na eene langdurige ongesteldheid, echter nog zeer onverwacht, door den dood ontrukkt. — Wat ik

in haar sterven, kunnen alleen die genen beseffen, welke haar beminnelek karakter, en mijne omstandigheden, van nabij kennen. — Het vertrouwen, dat haar einde vrede zij, en de hoop op een gelukkig wederzien, zijn alleen in staat mij te troosten.

ARNHEM,
den 9den Maart
1829.

H. G. KLAASSEN.

Familie en Vrienden gelieven deze voor kennisgeving aan te nemen.

N O T I F I C A T I E.

DE GOUVERNEUR DER PROVINCE GELDERLAND,
Brenget ter kennis van de ingezetenen dezer Provincie, dat door Zijne Excellentie der Heer Opperjagtsmeester van Zijne Majesteit, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provincien, met overleg van Heeren Gedeputeerde Staten, is vastgesteld:

Dat voor dit jaar de jagt op *Ganzen* en *Eenden* gesloten is van heden af aan, en die op *Watersnippen* met den laatsten April.
En, opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze, door de zorg der plaatselijke Besturen, alom, waar zulks gebruikelijk is, afgekondigd en aangeplakt, en voorts in het provinciale blad en de *Arnhemse Courant* geplaatst worden.

Arnhem, den 6den Maart 1829.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

§ § § De Notaris, Mr. J. BUSGERS, zal den 18den Maart, 's avonds om zes uren, in het Logement *den Arend te Arnhem*, verkoopen: Een hechten sterk HUIS en ERVE, te Arnhem in de Bakkerstraat, wijk D. No. 110, bij inzet met de boogjen gebracht op f. 3311.00. En een dito zeer ter neringstaande HUIS en ERVE, en daarachter gelegen PAKHUIS, met drie groote ZOLDERS, OPEN PLAATS, met POMP, enz., te Arnhem, op de Groote Markt F. No. 90, als boven gebracht op f. 3145 00.

† † † Men is voornemens, om, ten overstaan van den Notaris Mr. G. VAN ECK, residerende te Arnhem, op Donderdag den 2den April 1829, 's avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te Arnhem, bij inzet, en acht dagen daarna, zijnde den 9den daaraanvolgende, ter zelve uur en plaats, bij toelag, in het openbaar te veilen:

19. Een stuk BOUWLAND, groot ongeveer een Bander en vier en zestig Roeden, het *Cortiensland* genaamd, gelegen in de Gemeente Arnhem, tusschen den *Amsterdamsche* en *Utrechtse* straatwegen, grenzende ten Oosten de Erven HENRIK RUTGERS en de Stadsgronden, ten Noorden en Westen de groote Kerk te Arnhem, en ten Zuiden eenen gemeenen weg.

20. Een TUIJN, met het daar in staande TUINHUISJE, gelegen in de Gemeente Arnhem, aan den straatweg op *Utrecht*, grenzende ten Noorden dien straatweg, ten Oosten den tuin van Mevrouw de Weduwe VAN OMMEREN, ten Westen den Tuin van den Bakker B. VAN NELLE, BERG en ten Westen den Tuin van B. BRUYEL.

Deze Tuin kan dadelijk aanvaard worden.
20. Een stuk BOUWLAND, groot ongeveer twee Bunders en vier en vijftig Roeden, de *Blaauwverver* genaamd, gelegen in het *Kwartier Nijmegen*, Kanton *Elat*, Buurtschap *Hollandenbroek*, tusschen de Landruijten van Mevrouw de Weduwe VAN OMMEREN en den gemeenen weg.

Ten aanzien der condities kan men onderrigt bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.
Ten bezigtiging van den Tuin vervoege men zich bij WILHELM GREVEN, tegen over deszelfs Tuin.

† † † Mr. J. NYHOFF, Notaris te Arnhem, 99, zal op den 23den Maart en 6 April 1829, telkens des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnshoofd*, te Arnhem, publiek doen inzetten en verkoopen: Een allerbest stuk BOUWLAND, besloten in deszelfs, thans houwbare Elsenheg en Willigen, zijnde dit LAND gedeeltelijk met jonge VRUCHTBOOMEN beplant, gelegen onder *Elden*, groot ongeveer drie Bunders en veertig Roeden met omtrent vijf en tachtig Roeden ONLAND, waarin de *Blokdijk* ligt; belend oost de Hoogge. GRAVINNE VAN WASSENAER VAN TWICKEL, west de Wed. TEUNISSEN, zuid den gemeenen weg, noord JAN RUTTE, gebouwd door JAN JOLING, kunnende dadelijk worden aanvaard. De aanwijzing zal geschieden door gezegden JAN JOLING, terwijl nadere informatie te bekomen zijn bij gezegde Notaris.

† † † Mr. J. NYHOFF, Notaris te Arnhem, 99, zal op den 23den Maart en 6den April 1829, telkens des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnshoofd*, te Arnhem, publiek doen inzetten en verkoopen: Een hechten en sterk ter nering staande HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen Arnhem, in de *Vijzelstraat*, op het hoek van de Bakkerstraat, waarin vroeger met veel succes de *Suiker- en Bakkerij* is uitgeoefend en waartoe de Ovens alom in hetzelfde voorhanden zijn, kunnende met 10. Mei aanstaande worden aanvaard. Om nadere informatie adressere men zich bij gezegden Notaris.

† † † Men zal op nader te bepalen dag, binnen Arnhem, publiek aan de meestbiedende verkoopen: De van ouds gerenomeerde en wel beklante BIERBROUWERY, de WITTE LEEUW genaamd, met alle deszelfs aanhoorigheden, staande en gelegen binnen Arnhem, in de *Oeverstraat*.

Nadere informatie te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. VAN HUGENPOTH, in de *Koningsstraat*; aldaar.

In Naam van Zijne Majesteit den Koning.

Extract mit een arrest op VAST GOED, ter bekendmaking van den Geregte Verkoop ter Rolle van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Arnhem, van het LAND GOED en de HEERLYKHEID DOORNWEERTH, en de daarbij behorende VAST GOEDEREN, allen gelegen in de Gemeente *Doornweerth*, Kanton *Wageningen*, Arrondissement *Arnhem*, Provincie *Gelderland*. Van:

10. Eene WEIDE, zijnde Uiterwaard; ter grootte van 1 Bunder en 20 Roeden; in pacht bij den Heer BACKER, te Oosterbeek.
20. Een DITO perceel, groot 3 Bunders en 38 Roeden; in pacht bij voornoemden Heer BACKER.
30. Drie DITO perceelen, te zamen groot circa 6 Bunders; in pacht bij JAN JANSSEN en de Weduwe HULHUIZEN.
40. Eene WEIDE en RIETBAAN, groot 3 Bunders, 30 Roeden en 70 Ellen; voor zoo verre de Weide betreft bij de Weduwe HULHUIZEN in pacht.
50. Eene WEIDE Uiterwaard, groot circa 6 Bunders en 36 Roeden.
60. Eene dergelijke WEIDE, groot circa 15 Bunders en 66 Roeden.
70. Een Perceel RYSWAARD, groot 1 Bunder en 74 Roeden.
80. Een DITO perceel, groot 13 Roeden.
90. Eene WEIDE Uiterwaard, groot 1 Bunder en 60 Roeden, waarvan een gedeelte tot Tuin en Boomgaard aangelegd, met het zich daarop bevindende HUIS, ACHTERHUIS en ZAADBERG; alles bewoond en in gebruik bij den Waardsman JAN JANSSEN.
100. Eene WEIDE, Uiterwaard, groot 26 Bunders en 27 Roeden.
110. Een DITO perceel, ter grootte van circa 8 Bunders, zijnde een gedeelte van ruim 1 Bunder van hetzelfde; bij den voornoemden JAN JANSSEN in gebruik.
120. Eene WEIDE, Uiterwaard, ter grootte van 5 Bunders en 84 Roeden, bij de Weduwe JANSSEN VAN WOLFHEZE in pacht.
130. Een DITO perceel, liggende in twee stukken, te zamen 6 Bunders en 90 Roeden, in pacht bij NIDBLAAS DE GRAAF.
140. Een DITO perceel, groot 7 Bunders en 25 Roeden, bij ANDRIES MORREN en ROELOF VAN LAAR in gebruik.
150. Een DITO perceel, ter grootte van 9 Bunders en 50 Roeden; in gebruik bij GERRIT FREDRIKS.
160. Een DITO perceel, groot 5 Bunders 93 roeden; in pacht bij GERRIT VAN DEN BORN.
170. Twee DITO perceelen, te zamen groot ruim 10 Bunders; in pacht bij WOUTER JANSSEN VAN DEN BERG.
180. Een DITO perceel, groot 3 Bunders en 44 Roeden; in pacht bij de Weduwe JANSSEN.
190. Een DITO perceel, ter grootte van 1 Bunder 13 Roeden; in gebruik bij WOUTER JANSSEN VAN DEN BERG.
200. Een DITO perceel, liggende in twee stukken, groot ruim 11 Bunders; in pacht bij EVERT VAN GINKEL.
210. Een DITO perceel, groot 1 Bunder 17 Roeden; in pacht bij de Weduwe fr. EVERS.
220. Een DITO perceel, groot 1 Bunder 30 Roeden; in pacht bij de Weduwe JANSSEN VAN WOLFHEZE.
230. Het HUISPERCEEL, zoo als hetzelfde is gelegen achter den Dam, welke cirkelvormig om hetzelfde tegen den Doornweertschen weg loopt, bestaande uit:
 - a. Het KASTEEL *Doornweerth*, met de beide op het Bassecour van hetzelfde gebouwde STALLINGEN of KOETSHUIZEN, WONING van den Waardsman van hetzelfde, bewoond door EVERT MOSSEL en STEENENPOORT, alles omgeven door eene Gracht.
 - b. Een BOSCHJE, in den Engelschen smaak aangelegd, met allerhande soort van HEESTERS en BOOMEN beplant, groot 1 Bunder en 60 Roeden.
 - c. MOESTUIN en BROEIERY, met eene dubbelde rij VRUCHTBOOMEN er achter, groot 1 Bunder; in pacht bij JAN DERKSEN.
 - d. Een BOOMGAARD met WANDBLPADEN doorsneden, gedeeltelijk met GRASPERKEN, gedeeltelijk tot Moeserij dienende, groot 1 Bunder 78 Roeden met de daarnaast gelegen VYVER; in pacht bij JAN DERKSEN.
 - e. Eene WEIDE, groot circa 2 Bunders, 17 Roeden en 60 Ellen.
240. Eene RIETBAAN, ter grootte van circa 2 Bunders.
250. Een DAMMURDERSPLAATSJE, genaamd *het Gat van den Graaf*, bestaande uit HUIS, waarin twee WONINGEN en STALLING er achter, met daartoe behorende TUIJN of MOESGROND, groot vijf en dertig Roeden; bewoond en in gebruik bij JAN BERTHUIZEN en WILLEM VERBERG, van voren hebbende den weg van *Doornweerth* naar *Oosterbeek*.
260. Een AKKERMAALS-BOSCH, waarin gelegen de Hunneschans, met opgaande EIKENBOOMEN, groot elf Bunders en vijf en tachtig Roeden.
270. Een AKKERMAALS-BOSCH, ter grootte van vijf en dertig Bunders en acht en veertig Roeden.

- 27°. Een **BOSCH**, ter grootte van een en zestig Bunders en zeventig Roeden, zijnde grootendeels **AKKERMAALS-HOUT**, doch langs den Doornweertshchen weg van **OPGAANDE BOOMEN**, tot Wafdeling aangelegd en met **WATER** versierd.
- 28°. Een **HUIS** en **HERBERG**, genaamd het *Oldenburgsche Paard*, gekwoteerd No. 12, met daaraan gelegen **ACHTERHUIS**, **ZAADBERG**, **SCHUUR**, **APPELEN**- en **KERSENBOOMGAARD** en ter zijde liggenden **TUIN**, ter grootte van zeven en dertig Roeden; bewoond en in gebruik bij **NICOLAAS DE GRAAF**; van voren en ter zijde hebbende den Doornweertshchen weg.
- 29°. Een **GEBOUW**, genaamd de *Lange Schuur*, met aan de Westzijde gelegen **TUIN**, zijnde in het midden **SCHUUR** of **STALLINGEN**, waarin vier **WONINGEN**, gekwoteerd en bewoond: No. 8 door **WILLEM BROEKHUIZEN**, No. 9 **HENDRIK NAB**, No. 10 **DERK WILLEMSSEN** en No. 11 door **JACOB VAN DASSEL**, te zamen groot twee en twintig Roeden, en hebbende van voren den Doornweertshchen weg.
- 30°. Een **HUIS**, genaamd het *Lage Huis*, gekwoteerd No. 7, en **ERF** en **TUIN**, ter grootte van zes en dertig Roeden, in gebruik bij **JACOB ROSEBOOM**, met daarbij behoorende **LOOTS**, hebbende van voren den Doornweertshchen weg.
- 31°. Een **HUIS** en **ACHTERHUIS**, genaamd het *Hondenhuis*, gekwoteerd No. 3, met **MOESTUIN**, ter grootte van zes en veertig Roeden; in gebruik bij **ALBERT DERKSEN**, en hebbende van voren den Doornweertshchen weg.
- 32°. Een **BOSCH**, grootendeels **AKKERMAALS-HOUT**, doch hier en daar met **DENNENBOOMEN**, ter grootte van circa negen en vijftig Bunders.
- 33°. Zeven Bunders en twee en dertig Roeden **DENNENBOSCH**.
- 34°. Drie Bunders en vijftien Roeden **DENNENBOSCH**.
- 35°. Drie en veertig Bunders en vier en zestig Roeden **AKKERMAALSBOSCH**.
- 36°. Een en zestig Bunders en veertien Roeden **AKKERMAALSBOSCH**.
- 37°. Ruim zestien Bunders **AKKERMAALSBOSCH**, met eenige **OPGAANDE BOOMEN** op de zijde.
- 38°. Ruim twee Bunders **BOUWLAND**, in pacht bij **WOUTER JANSEN**.
- 39°. Ruim zes Bunders **BOUWLAND**, met een daarop staand **SCHAAPSHOT**, bij **WOUTER JANSEN** in gebruik.
- 40°. Circa vijf Bunders **DENNENBOSCH**.
- 41°. Een **HEIDEVELD**, van ruim twintig Bunders.
- 42°. Een **HUIS** en **ERF**, ter grootte van dertien Roeden; gekwoteerd No. 17, genaamd het *Huis aan den Berg*, bewoond door **HENDRIK VAN DER KOLK**, en hebbende van voren den Doornweertshchen weg.
- 43°. Een **HUIS**, gekwoteerd No. 15, genaamd het *Steenen huis*, met daaraan staand **ACHTERHUIS**, en daarbij staande **ZAADBERG** van vier Roeden, en eene daarbij gelegen groote en eene kleine **SCHUUR**, gebruikt bij **JAN BEEKHUIZEN**, hebbende van voren den Doornweertshchen weg.
- 44°. Een **HUIS** en **ACHTERHUIS**, gekwoteerd No. 13, en **ERF** of **TUIN**, ter grootte van 13 Roeden, met eenen **ZAADBERG** van vijf roeden en een groote en een klein **SCHUURTJE**, in pacht gebruikt bij **WOUTER JANSEN**.
- 45°. De **BEPOTING** van **OPGAANDE BOOMEN** en **LAAGHOUT**, staande langs de beide zijden van den Doornweertshchen weg, ter lengte van ruim een kwartier uur gaans.

De opgenoemde perceelen allen bij en aan elkander gelegen, zijn bij de na te noemene beslagene zelf in gebruik, voor zoo verre hierboven hieromtrent niets bijzonder is opgegeven.

Het voorgezede Arrest op dezelve is gelegd door **LAMMERT LAMMERS**, Deurwaarder bij voorschreven Regtbank, bij exploit van den 18den, 19den, 20sten en 21sten Februarij 1829 en op den laatstgemelden 21sten Februarij behoorlijk te *Arnhem* geregistreerd. Ten verzoeke van de Hoog Geboren Heer **HENRY GRAVE DE PERPONCHER**, Luitenant-Generaal, buitengewoon Gezant en Minister Plenipotentiaris van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden bij het Hof van Zijne Majesteit den Koning van Pruisen, zedende te Berlijn, en gedomicilieerd te 's Hage, en ter zake van dit Arrest, Domicilie hebbende gekozen, bij en tot zinen Prokureur geconstitueerd **Mr. WILLEM HENDRIK TAAY**, Prokureur bij voorgezede Regtbank, wonende te *Arnhem*, in de Ketselstraat, Letter E No. 1.

Ten laste van de Hoog Geboren Vrouwe Mijladij **FRANCES AUGUSTA ELISAPIERRE PONT**, vroeger Douaniere van wijlen den Hoog Geboren Heer **WILLEM GRAVE BENTINCK**, in leven Admiraal in dienst van Zijne Majesteit den Koning van Groot-Brittannien, hertrouwd met den Hoog Wel Geboren Heer **HENRY WILLIAM STEPHENS**, Kapitein in dienst van welgemelde Zijne Majesteit den Koning van Groot-Brittannien, thans op de Halvepaal-Lijst, wonende die echtgenooten te *Bishops Teigton*, dicht bij *Chudly*, in het Graafschap *Devon*, en zich vermoedelijk thans onthoudende te *Londen*, en onder authorisatie en assistentie van haren genoemden tweeden Echtgenoot in hare Hoog Geboren relatie van Moeder en wettige

Voogdes over haren minderjarigen Zoon, in eerste huwelijk verwekt, **CHARLES ALDENBURG GRAVE BENTINCK**.

Dit Proces-Verbaal is geveiseerd geworden door den heer **PIETER VAN KESTEREN**, fungerend Burgemeester der gemeente *Doornweertsh*, en den heer **DERK BEEK**, fungerend Griffier van het Vrederegert van het Kanton *Wageningen*, overgeschreven ten kantore van Hijotheken te *Arnhem* den 27sten Februarij en ter griffie van voorgezede Regtbank den 9den Maart, beide van het jaar 1829.

De eerste lezing der Memorie van Lasten, om tot den Geregteijken Verkoop der voorgezede Perceelen te komen, zal plaats hebben op Woensdag den 22sten April 1829, ter gewoner civiele Rolle van voorgezede Regtbank.

Hetgeen Certificeert,
W. H. TAAY,
Procureur.

+ + + Wordt **TE HUUR** aangeboden om dadelijk te aanvaarden, het **HUIS** te *Weurt*, voorzien van 8 zoo groote als kleine **KAMERS**, alle behangen, gestukadoord en van **STOOKPLAATSSEN** voorzien, **PROVISIE**- en **DOMESTIKEN KAMERS**, **KEUKEN**, en **WASCHHUIS**, **TUINMANSWONING** of **SCHUUR**, goede **STAL** en **KOETS**HUIS en **KOETS**IERS **WONING** met aangename lómrijke **WANDELBOSCH**, **JES**, een vischrijke **VYVER** en eenen zeer vruchtbaren **BUITEN**- en **BINNENTUIN**, met jonge fijne vruchtgevende **BOOMEN** beplant, zijnde hetzelfde in het Rijk van *Nijmegen*, een klein uurtje gaans van de stad *Nijmegen* gelegen. Nadere informatie te bekomen, met vrachtvrije brieven, ten Kantore van den Heer **J. A. VAN MAANEN**, Notaris, op de Koortmarkt te *Nijmegen*.

+ + + **J. DE VRIES, A. BRONDGEEST, E. en H. ENGELBERTS** en **C. T. ROOS**, Makelaars, zullen op Maandag den 23sten Maart 1829, te *Amsterdam*, in het *Huis met de Hoofden*, verkopen: eene **VERZAMELING** van fraaie **SCHILDERYEN** en **TEEKENINGEN**, beide door voornamste Oude en Hedendaagsche meest Nederlandsche Meesters, heerlijke **TEEKENINGEN** in Lijsten met Glazen, **PRENTEN**, **MARMER** en ander **BEELDWERK**, **RARITEITEN** en **SCHILDERGEREEDSCHAPPEN**; nagelaten door wijlen den Wel Edelen Heer **JAN ISAAC DE NEUFVILLE BRANTS**; de Catalogus is bij gemelde Makelaars te bekomen.

+ + + **ROTTERDAM - LONDEN**. De **STOOMPACKETTEN** de **KONINGIN DER NEDERLANDEN**, met **PASSAGIERS** en **GOEDEREN** tusschen **ROTTERDAM** en **LONDEN** varende, zullen op Zaterdag den 14den dezer in *Rotterdam* vertrekken. Het vertrek is provisioneel als volgt bepaald:

De Stoomboot de *Koning der Nederlanden*,
Van *Londen*,
Zaterdag den 14den Maart, ten 10 ure des morgens.
Van *Rotterdam*,
Woensdag den 18den Maart, ten 8 ure des morgens.
De Stoomboot de *Koningin der Nederlanden*,
Van *Londen*,
Zaterdag den 28sten Maart, ten 10 ure des morgens.
Van *Rotterdam*,
Woensdag den 1sten April, ten 8 ure des morgens.

De Ondergeteekende heeft tevens de eer den Handel voorloopig te informeren, dat met den 1sten April aanstaande driemaal per week gelegenheid zal zijn Goederen per Stoom- of Zeilpacketten (onder affoe directie varende) naar *Londen* te kunnen expedieren.
Rotterdam, den 4den Maart 1829.

J. VAN OMMEREN Ez.,
Kaptain.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.
Bepaling der afvaart, gedurende de maand

Maart 1829.

Van <i>Rotterdam</i> naar <i>Nijmegen</i> :	Van <i>Nijmegen</i> naar <i>Rotterdam</i> :
Maandag 9 Maart 's morg. 5 ure	Donderdag 12 Maart 's morg. 6 ure
Woensdag 11 Maart 's morg. 7 ure	Zaterdag 14 Maart 's morg. 8 ure
Vrijdag 16 Maart 's morg. 8 ure	Maandag 19 Maart 's morg. 9 ure
Woensdag 18 Maart 's morg. 10 ure	Donderdag 23 Maart 's morg. 11 ure
Maandag 23 Maart 's morg. 11 ure	Vrijdag 25 Maart 's morg. 12 ure
Woensdag 25 Maart 's morg. 12 ure	Zaterdag 28 Maart 's morg. 13 ure
Maandag 30 Maart 's morg. 13 ure	

Van *Nijmegen* naar *Keulen*:
Elken Dingsdag, des morgens ten 4 ure, (uitgezonderd Dingsdag den 31sten Maart, varende die Boot alsdan op Maandag den 30sten Maart, des avonds ten 7 ure.)
Alle dagen varen de Stoombooten tusschen *Rotterdam* en *Antwerpen* vice versa; op bepaalde uren; zoo als bij bijjetten is bekend gemaakt.
De verschillende uren van afvaart zijn gekozen, om het onthoud aan de droogten te *Sliedrecht* voor te komen.
Men kan informatie bekomen bij de Agenten van voornoemde *Maatschappij*, de Heeren **V. A. L. M. A. N.** en **T. R. E. B. E. L. S.**, te *Nijmegen*.